

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

INSTRUKCJA GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII

Nr GIWpr 02010-9/2019
z dnia 4 kwietnia 2019r.

**w sprawie zakresu i sposobu realizacji krajowego
programu badań kontrolnych dioksyn, furanów,
dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli
(dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB)
u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego**

Niniejsza instrukcja została wydana na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, z późn. zm.).

I. WSTĘP

Realizacja „Krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego”, zwanego dalej „Programem” ułatwi wyeliminowanie środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej i zwiększy zakres ochrony zdrowia publicznego. Ponadto wykonanie Programu jest jednym z podstawowych warunków prowadzenia handlu, tj. zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2015 r. poz. 519, z późn. zm.) swobodnego obrotu pomiędzy państwami członkowskimi w rozumieniu art. 28 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 864, z późn. zm.).

II. PRZEDMIOT INSTRUKCJI

Przedmiotem instrukcji jest zakres i sposób prowadzenia Programu monitorowania, produktów pochodzenia zwierzęcego, na podstawie „Krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego”.

Program ma na celu:

- wykrywanie przypadków przekroczenia dopuszczalnych poziomów dioksyn, furanów, a także sumy dioksyn i furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego;
- badanie i wykrywanie przyczyn powstawania i występowania przypadków przekroczenia dopuszczalnych poziomów dioksyn, furanów, a także sumy dioksyn, furanów, dl-PCB oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) w produktach pochodzenia zwierzęcego w celu ochrony zdrowia publicznego.

III. CEL INSTRUKCJI

Celem instrukcji jest uszczegółowienie i ujednolicenie trybu postępowania organów Inspekcji Weterynaryjnej, w zakresie:

1. sposobu pobierania próbek (strategia i kryteria doboru pobierania próbek);

2. rodzaju i wielkości próbek;
3. kierunków prowadzonych badań;
4. trybu postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB);
5. sposobu prowadzenia dokumentacji z wykonywanych czynności;
6. sposobu postępowania w laboratorium
7. uzyskania aktualnych danych na obszarze Polski, dotyczących obecności dioksyn, furanów i dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB w jak najszerszej gamie środków spożywczych, aby uzyskać jasny obraz tendencji czasowych tych substancji w tle.

IV. PRZEPISY PRAWNE

Niniejsza instrukcja została opracowana zgodnie z poniższymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego, które powinny być brane pod uwagę przy realizacji niniejszej instrukcji. Stosowanie niniejszej instrukcji, jako aktu prawa wewnętrznego, nie może prowadzić do naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów. Na przepisy niniejszej instrukcji nie należy powoływać się przy rozstrzyganiu o prawach i obowiązkach podmiotów prywatnych, gdyż nie jest dla nich wiążąca.

PRZEPISY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO:

1. Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002 r., str. 1—24, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 06, str. 463 – 486).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 850/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniające dyrektywę 79/117/EWG (Dz. Urz. WE L 158 z dnia 30.04.2004 str. 7-49, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139

- z 30.04.2004 r., str. 1—54, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319 - 337);
4. Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004 r. str. 55—205, z późn. zm, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14 - 74.);
  5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 854/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 155 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.)- w szczególności wymóg dotyczący monitorowania wyszczególniony w części D w rozdziale II załącznika do rozporządzenia.
  6. Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004 r. str. 1—141, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200 - 251).
  7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 7.04.2017, str. 1).
  8. Rozporządzenie Komisji WE nr 2074/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiające środki wykonawcze w odniesieniu do niektórych produktów objętych rozporządzeniem (WE) Nr 853/2004 i do organizacji urzędowych kontroli na mocy

rozporządzeń (WE) Nr 854/2004 oraz (WE) Nr 882/2004, ustanawiające odstępstwa od rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 i zmieniające rozporządzenia (WE) Nr 853/2004 oraz (WE) Nr 854/2004 (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005 r., str. 27, z późn. zm.).

9. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustalające najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych (Dz. Urz. WE L 364, z 20.12.2006 r. str. 5, z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/644 z dnia 5 kwietnia 2017 r. ustanawiające metody pobierania i analizy próbek do celów kontroli poziomów dioksyn, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli i niedioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli w niektórych środkach spożywczych oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 589/2014 (Dz. U. L 92 z 6.4.2017, str. 9—34) zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 644/2017”.
11. Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych – Deklaracja (Dz. Urz. WE L 209 z dnia 31.07.06 str. 3-29).
12. Decyzja Rady nr 2006/507/WE z dnia 14 października 2004 r. dotycząca zawarcia, w imieniu Wspólnoty Europejskiej, Konwencji sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz. Urz. WE L 209 z dnia 31.07.06 str. 1-2).

PRZEPISY KRAJOWE:

1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2017 r. poz. 242, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018 r. poz. 1541, z późn. zm.).
4. Ustawa z 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. – o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).
6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych (Dz. U. 2017 poz. 1246).

V. INNE DOKUMENTY

1. Zalecenie Komisji z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie monitorowania poziomu tła dioksyn, dioksynopodobnych PCB i niedioksynopodobnych PCB w środkach spożywczych Dz.U. L 322 z 22.11.2006, str. 24—31).
2. Zalecenie Komisji 2013/711/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie ograniczenia obecności dioksyn, furanów i polichlorowanych bifenyli (PCB) w paszy i żywności (Dz.U. L 323 z 4.12.2013, str. 37—39).
3. Zalecenie Komisji (UE) 2016/688 z dnia 2 maja 2016 r. w sprawie monitorowania i zarządzania w odniesieniu do obecności dioksyn i polichlorowanych bifenyli (PCB) w rybach i produktach rybołówstwa z regionu Morza Bałtyckiego (Dz.U. L 118 z 4.5.2016, str. 16—23).

VI. ZAKRES BADAŃ

Zakres badań obejmuje dioksyne, furany i PCB. Wykaz analizowanych kongenerów dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) w środkach spożywczych wraz z wartościami współczynników toksyczności (TEF) znajduje się w tabeli nr 1. Ponadto badaniami objęte są ndl-PCB (PCB 28, 52, 101, 138, 153, 180).

Tabela nr 1.

Kongener	Wartość TEF	Kongener	Wartość TEF
Polichlorowane dibenzo-p-dioksyne (PCDD)		PCB o właściwościach podobnych do dioksyn: non-orto PCB + mono-orto PCB	
		Non-orto PCB	
2,3,7,8-TCDD	1,0	PCB 77	0,0001
1,2,3,7,8-PeCDD	1,0	PCB 81	0,0003
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	PCB 126	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	PCB 169	0,03
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1		
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01		
OCDD	0,0003		
Polichlorowane dibenzofurany (PCDF)		Mono-orto PCB	
2,3,7,8-TCDF	0,1	PCB 105	0,00003
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03	PCB 114	0,00003
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3	PCB 118	0,00003
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	PCB 123	0,00003
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 156	0,00003
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	PCB 157	0,00003
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 167	0,00003
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	PCB 189	0,00003

1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01		
OCDF	0,0003		

Użyte skróty oznaczają: T - tetra, Pe - penta, Hx - hekso, Hp - hepta O - okta, CDD - chlorodibenzodioxyna, CDF - chlorodibenzofuran, PCB - polichlorowany bifenyl

VII. RODZAJ I WIELKOŚĆ PRÓBEK

Ogólne wymagania dotyczące rodzaju i minimalnej wielkości pobieranych próbek do badań zostały określone w tabeli nr 2.

Tabela nr 2.

Rodzaj badanego materiału	Minimalna wielkość próbki pierwotnej	Uwagi
mięśnie	300g/500g	bydło, świnie, owce, kozy, konie, drób, króliki, strusie – 500g; zwierzęta łowne lub zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka (np. dzik, sarna, daniel, jeleń) – 300g
mleko surowe	500ml/ 1000 ml	bydło – 1000 ml; koza, owca – 500 ml
jaja kurze	12 szt.	
jaja przepiórcze	24 szt.	
wątroba	300g	
tkanka tłuszczowa	200g	
ryby pochodzące z akwakultury na obszarze Polski	próbka o łącznej wadze 1 kg pochodząca z jednej partii	minimalna waga ryby – 1 kg jeśli waga ryby jest mniejsza, należy pobrać 2 ryby aby wielkość próbki wynosiła 1 kg
ryby wolnożyjące	próbka o łącznej wadze 1 kg pochodząca z jednej partii	należy pobierać próbki ryb jak najdłuższych, mając na względzie: śledź o dł. nie mniejszej niż 20 cm, szprot o dł. nie mniejszej niż 8 cm
	próbka o łącznej wadze około 4kg pochodząca z jednej partii	należy pobierać próbki ryb jak największe, mając na względzie: łosoś/troć o wadze około 4 kg

wątroba rybia	gotowy produkt lub wątróbki rybne nieprzetworzone	gotowy produkt – 3 puszki wątróbki surowe -200 g
Inne	-	żywność dla niemowląt – produkty gotowe do spożycia (próbkę stanowią 2-3 opakowania o masie łącznej nie mniejszej niż 500 g; miód - 200 g
Przywożone produkty pochodzenia zwierzęcego	300g	

VIII. SPOSÓB POBIERANIA PRÓBEK

A. Przygotowanie programu i sprawy organizacyjne dotyczące realizacji Programu

1. Główny Lekarz Weterynarii (GLW) w porozumieniu z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym–Państwowym Instytutem Badawczym ustala na każdy rok program badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych (ndl-PCB) u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego.
2. Wojewódzki lekarz weterynarii (WLW) wyznacza spośród pracowników wojewódzkiego inspektoratu weterynarii **wojewódzkiego pełnomocnika ds. monitoringu** odpowiedzialnego za nadzór nad realizacją programu na terenie danego województwa. Zaleca się, aby wojewódzkim pełnomocnikiem była osoba posiadająca wykształcenie wyższe weterynaryjne.
3. WLW jest zobowiązany do informowania GLW o każdej zmianie wojewódzkiego pełnomocnika ds. monitoringu wraz z podaniem adresów i kontaktowych numerów telefonów i faksów.
4. Powiatowy lekarz weterynarii (PLW) wyznacza spośród pracowników powiatowego inspektoratu weterynarii osobę odpowiedzialną za prowadzenie badań w ramach programu w danym powiecie - **powiatowego pełnomocnika ds. monitoringu**. PLW wyznacza także spośród pracowników PIW, osobę zastępującą powiatowego pełnomocnika ds. monitoringu w przypadku jego nieobecności. Zaleca się, aby powiatowym pełnomocnikiem ds. monitoringu była osoba posiadająca wykształcenie wyższe weterynaryjne.

5. PLW jest zobowiązany do informowania WLW o każdej zmianie powiatowego pełnomocnika ds. monitoringu wraz z podaniem adresów i kontaktowych numerów telefonów i faksów.
6. Wojewódzki pełnomocnik ds. monitoringu jest zobowiązany do informowania laboratorium/ów określonych dla województwa o każdej zmianie powiatowego pełnomocnika ds. monitoringu w każdym powiecie wraz z podaniem adresów i kontaktowych numerów telefonów i faksów.
7. PLW wyznacza osoby upoważnione do pobierania próbek. W przypadku pobierania próbek w rzeźni, PLW może upoważnić wyznaczonego lekarza weterynarii, wykonującego badanie zwierząt rzeźnych i ich mięsa w danej rzeźni. PLW prowadzi aktualny wykaz lekarzy weterynarii wyznaczonych do pobierania próbek.
8. PLW przygotowuje opracowanie i przekazuje je WLW w terminie do końca stycznia każdego roku kalendarzowego. Opracowanie powinno zawierać:
  - a. liczbę wprowadzanych zwierząt do obrotu, niezależnie od miejsca uboju oraz liczbę ubijanych zwierząt na terenie powiatu niezależnie od miejsca pochodzenia;
  - b. wielkość produkcji na terenie powiatu;
  - c. aktualne dane dotyczące zakładów/gospodarstw:
    - produkcji drobiu rzeźnego z podziałem na gatunki (kurczęta, indyki, kaczki, gęsi) i podaniem liczebności stada,
    - hodowli bydła, (powyżej 100 sztuk),
    - hodowli owiec i kóz z podaniem liczebności stada,
    - hodowli świń (powyżej 500 sztuk),
    - hodowli zwierząt łownych fermowych
    - produkcji ryb (gospodarstwa rybackie z podziałem na gatunki ryb i wielkością produkcji),
    - produkcji miodu (pasieki powyżej 40 rodzin pszczelich),
    - produkcji jaj konsumpcyjnych: kurzych z podziałem na jaja kur chowanych na wolnym wybiegu oraz chowu ekologicznego; kaczych, gęsich oraz przepiórczych,
    - wykaz rzeźni wraz z roczną wielkością uboju w ostatnim roku sprawozdawczym,
    - wykaz zakładów przetwórczych (jaja, mleko, ryby dziko odławiane z zaznaczeniem miejsca ich pochodzenia oraz produkty rybołówstwa),

- listę zakładów przemysłowych emitujących substancje szkodliwe.
- 9. Wojewódzki pełnomocnik ds. monitoringu do dnia 15 lutego każdego roku opracowuje i przekazuje do Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) stanowisko WLW określające potrzeby w zakresie prowadzenia w województwie badań objętych programem oparte na analizie, o której mowa w ust. 8.

B. Zakres pobierania próbek oraz podział liczby próbek w Programie

1. Próbki przeznaczone do urzędowej kontroli poziomów dioksyn (PCDD/PCDF), dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) w środkach spożywczych pobiera się przy zachowaniu minimalnej zalecanej częstotliwości pobierania próbek określonych w załączniku I Zalecenia Komisji z dnia 16 listopada 2006 r. *w sprawie monitorowania poziomu tła dioksyn, dioksynopodobnych PCB i niedioksynopodobnych PCB w środkach spożywczych* przewidzianego jako wytyczne.
2. Podział ogólnej liczby próbek, przewidzianej w programie dla danego województwa na poszczególne powiaty, dokonywany jest przez WLW przy pomocy wojewódzkiego pełnomocnika ds. monitoringu pozostałości. Podział ten powinien być poprzedzony dokładną analizą liczby utrzymywanych i ubijanych zwierząt oraz wielkości produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego dokonywanej w danym powiecie za poprzedni rok na podstawie opracowań przygotowanych przez PLW.

C. Definicje

1. Partia – zgodnie z ust. 1.11 załącznika I do rozporządzenia nr 644/2017,
2. Próbką pierwotna – zgodnie z ust. 1.13 załącznika I do rozporządzenia nr 644/2017,
3. Próbką zbiorcza – zgodnie z ust. 1.14 załącznika I do rozporządzenia nr 644/2017,
4. Kontraprobka – próbka pobierana na wniosek podmiotu kontrolowanego/właściciela lub osoby upoważnionej przez ten podmiot/właściciela, obecnej przy pobieraniu próbek w celu ewentualnego egzekwowania i obrony praw przez ten podmiot, chyba że jest to niemożliwe w

przypadku produktów łatwo psujących się lub bardzo niewielkiej ilości dostępnego substratu.

D. Pobieranie próbek

1. Każdy PIW powinien mieć na stanie:
  - buty gumowe lub ochraniacze na obuwie, rękawice gumowe, fartuchy,
  - nóż, nożyce lub maszynkę do strzyżenia,
  - sprzęt do poskramiania zwierząt,
  - sprzęt do znakowania próbek, np. pisak niezmywalny, etykiety, itp.,
  - pojemniki szklane, aluminiowe, polipropylenowe lub polietylenowe niemających wpływu na poziomy PCDD/F i dioksynopodobnych PCB w próbkach. Pojemnik na próbki należy oczyścić z pyłków papieru”
  - torebki foliowe na tkanki,
  - wytłaczanki do przesyłania jaj,
  - termometr,
  - lodówkę zabezpieczoną przed dostępem osób nieupoważnionych, zaopatrzoną w termometr zewnętrzny z sondą do komory lub wewnętrzny zarówno dla lodówki jak i zamrażarki,
  - pojemniki lub termotorby z wkładami chłodzącymi do transportu próbek,
  - plombownice.

Sprzęt i materiały służące do pobierania próbek należy umieścić w wydzielonym, oznaczonym miejscu.

2. Urządzenia (lodówki, zamrażarki) lub pomieszczenia do przechowywania próbek muszą być zamykane i zabezpieczane przed dostępem osób nieupoważnionych. Dostęp do urządzeń i pomieszczeń nadzoruje powiatowy pełnomocnik ds. monitoringu lub jego zastępca.
3. W każdym PIW powinna być sporządzona pisemna procedura dotycząca właściwego postępowania z próbkami pobieranymi w ramach programu. Procedury oraz ich zmiany powinny być zatwierdzone przez wojewódzkiego pełnomocnika ds. monitoringu dioksyn.
4. Próbki należy pobierać w różnych odstępach czasu, rozłożonych w okresie całego roku z następujących obiektów: gospodarstwa (w tym pasieki, gospodarstwa rybackie), rzeźnie, zakłady mleczarskie, zakłady przetwórstwa rybnego, zakłady przetwórstwa dziczyzny, targi rybne, kutry rybackie oraz zakłady pakowania jaj.

5. Pobranie próbki od zwierząt dziko-żyjących powinien uwzględniać okresy ochronne.
6. Próbkę do badań od zwierząt w gospodarstwach i w rzeźniach pobiera się biorąc pod uwagę:
  - płeć,
  - wiek,
  - gatunek,
  - kondycję,
  - systemy żywieniowe,oraz:
  - wyniki badań z lat poprzednich,
  - wiedzę i znajomość problemów regionalnych, środowiskowych.
7. Próbkę do badań z ryb bałtyckich pobiera się biorąc pod uwagę numer łowiska z obszaru Morza Bałtyckiego.
8. Próbkę do badań pobiera wyłącznie osoba upoważniona przez PLW do pobierania próbek.
9. Próbkę pierwotną, w miarę możliwości, pobiera się z różnych miejsc w danej partii. Odstąpienie od tej zasady odnotowywane jest w protokole pobierania próbek.
10. Próbkę zbiorczą tworzy się przez połączenie próbek pierwotnych.
11. Kontrpróbka powinna zostać pobrana z przygotowanej próbki zbiorczej, oznakowana numerem próbki pierwotnej rozszerzonym o literę K oraz przechowywana w warunkach uniemożliwiających zanieczyszczenie, zniszczenie, zamianę lub zmianę właściwości i cech (np. mrożenie mięsa). Pobranie kontrpróbki powinno zostać odnotowane w protokole pobierania próbek.
12. Przy pobieraniu próbek należy zachować aspekt pełnego zaskoczenia. Pobieranie próbki nie może być wcześniej uzgadniane z osobami spoza Inspekcji Weterynaryjnej. Godzina, pora dnia i dzień tygodnia, w którym ma się odbyć pobranie próbki muszą być niespodziewane.
13. W przypadku uzasadnionych podejrzeń wystąpienia przekroczeń maksymalnego dopuszczalnego poziomu zawartości dioksyn, furanów, dl-PCB lub niedioksynopodobnych PCB, PLW mając na uwadze jakość zdrowotną produktów pochodzenia zwierzęcego, powinien zwiększyć liczbę próbek; w stosunku do zatwierdzonego programu zgodnie z niniejszą instrukcją.

14. Przy pobieraniu próbek należy stosować zasadę: „**1 próbka = 1 zwierzę = 1 protokół pobrania**” (od zwierzęcia pobiera się jedną próbkę wypełniając przy tym protokół pobrania; wyjątek stanowią próbki mleka, jaj oraz od drobiu i ryb, które ze względu na wagę próbki oraz miejsce pobrania wymagają pobrania materiału od więcej niż jednego zwierzęcia).
15. Próbki jaj mogą być pobierane albo w gospodarstwie, albo w miejscu, gdzie jaja są pakowane.
16. Próbki od zwierząt łownych po odstrzeleniu mogą być pobierane wyłącznie w zakładach przetwórczych.
17. Próbki produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym próbki mleka surowego, jaj kurzych, ryb pochodzących z akwakultury muszą zostać pobrane w taki sposób, aby było możliwe zidentyfikowanie gospodarstwa pochodzenia produktów lub pochodzenia zwierząt, od których lub z których te produkty pochodzą. W przypadku pobierania próbek od zwierząt łownych po odstrzeleniu musi zostać zachowana możliwość identyfikacji regionu, w którym zwierzęta zostały upolowane, a w przypadku ryb bałtyckich numer łowiska z którego pochodzą.
18. Próbki ryb muszą być pobierane zgodnie z metodami zgodnymi z opisanymi w pkt 3 i 4 rozdziału III załącznika II do rozporządzenia nr 644/2017, a także zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej opisującymi szczegółowo pobieranie próbek ryb do badań zanieczyszczeń chemicznych. Wytyczne dotyczące pobierania próbek ryb wraz z przykładami zawiera **załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji**.
19. Próbki zbiorcze powinny zostać w całości przekazane do laboratorium/ów określonych dla województwa w Programie.

E. Przygotowanie próbek do wysłania

1. Każda próbka pakowana jest w oddzielne przeznaczone do badań laboratoryjnych jednorazowe opakowanie, zapewniające właściwą ochronę przed zanieczyszczeniem i uszkodzeniem w czasie transportu oraz utratą analitu (adsorpcja przez wewnętrzne ściany opakowania). Należy powziąć wszelkie konieczne środki ostrożności, aby uniknąć zmian w składzie próbek, które mogłyby powstać podczas transportu i przechowywania. Pojemniki na próbki muszą gwarantować utrzymanie integralności próbek, uniemożliwić zanieczyszczenie i uniemożliwić podmianę próbek.
2. Każda próbka musi być oznakowana siedmiocyfrowym numerem identyfikacyjnym zgodnie z następującym schematem w którym:

- pierwsza i druga cyfra oznaczają numer województwa,
  - trzecia i czwarta cyfra oznaczają numer powiatu,
  - piąta, szósta i siódma cyfra oznaczają kolejne numery pobranych próbek.
3. Każdą próbkę do badań, bezpośrednio po pobraniu, należy oddzielnie opakować, oznakować w sposób trwały i czytelny, zaplombować, schłodzić lub zamrozić. Nie należy mrozić próbek jaj, miodu.
  4. Podczas przechowywania próbek należy monitorować temperaturę do czasu dostarczenia ich do laboratorium. Pomiarów wartości temperaturowych warunków przechowywania w lodówce/zamrażarce należy dokonywać minimum raz dziennie (z wyjątkiem dni wolnych od pracy) i zapisywać w rejestrze temperatur przechowywanych próbek.
  5. W wyniku pobrania próbki sporządza się **protokół pobrania** (pojedynczej) **próbki (generowany elektronicznie w systemie E-KLIENT)**. W przypadku ryb bałtyckich, w protokole należy zaznaczyć, z którego łowiska pochodzą ryby, od których pobrano próbki. Wszystkie próbki muszą być przekazywane do laboratorium/ów określonych dla województwa w Programie nie później niż 7 dni od dnia ich pobrania.

G. Transport próbek do laboratorium

1. Procedury przechowywania oraz transportu próbek muszą uwzględniać konieczność zapewnienia ich nienaruszalności.
2. Transport próbek do laboratorium odbywa się z zachowaniem warunków, w jakich były przechowywane i przygotowywane do wysyłki. W przypadku nie przyjęcia próbek do badań w laboratorium na skutek nieprzestrzegania warunków przechowywania lub transportu, powiatowy pełnomocnik ds. monitoringu pozostałości powinien przeprowadzić szkolenie osoby upoważnionej do pobierania próbek, mające na celu wyeliminowanie w przyszłości takich przypadków.
3. W przypadku nie przyjęcia próbek do badań w laboratorium na skutek niezachowania warunków przechowywania lub transportu, a także w przypadkach losowych (np. zniszczenie lub uszkodzenie próbek podczas transportu pomimo zachowania właściwych warunków), ponowne pobranie próbek powinno nastąpić w jak najkrótszym czasie. Ponownie pobranej próbce nadaje się kolejny numer (jeden numer próbki nie może być wykorzystany dwukrotnie).

4. Osoba przyjmująca próbki w laboratorium sprawdza i odnotowuje na protokole pobrania próbki stan plomby i jej zgodność ze wzorem zamieszczonym w protokole pobrania próbki, temperaturę i stan próbki, zgodność liczby nadesłanych próbek z liczbą podaną w protokole, prawidłowość wypełnienia protokołu pobrania próbki.
5. Za terminowe przekazanie wyników odpowiedzialny jest kierownik laboratorium.
6. Wyniki badań niezgodnych wysyłane są zawsze do PLW, WLW i GLW nie później niż 24 h po zakończeniu analizy laboratoryjnej (również faxem lub drogą elektroniczną, a następnie drogą papierową).

H. Nadzór nad realizacją programu

1. Wojewódzki pełnomocnik ds. monitoringu w powiecie, przeprowadza kontrolę okresową, dotyczącą realizacji programu na podstawie analizy ryzyka, lecz nie rzadziej niż raz na trzy lata. Kontrola powinna zostać udokumentowana za pomocą **Listy Kontrolnej SPIWET-MON (załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji)**
2. Powiatowy pełnomocnik ds. monitoringu odpowiedzialny za realizację programu w powiecie lub jego zastępca powinien przynajmniej raz w roku, w zakładach, w których pobierane są próbki monitoringowe, przeprowadzić kontrolę okresową, dotyczącą pobierania próbek w ramach programu przez urzędowych lekarzy weterynarii (kontrola powinna dotyczyć każdego ULW pobierającego próby w zakładzie) Kontrola powinna zostać udokumentowana za pomocą **Listy Kontrolnej SPIWET-MON (załącznik nr 3 do niniejszej instrukcji)**.
3. Kontrole, o których mowa powyżej, powinna przebiegać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092) i z przepisami ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

I. Finansowanie badań prowadzonych w ramach programu

Krajowy program badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) oraz niedioksynopodobnych polichlorowanych (ndl-PCB) u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego jest finansowany z Rezerwy Celowej część 83, działu 758, rozdziału 75818 *zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych, biologicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji*

IX. TRYB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNEGO POZIOMU DIOKSYN, FURANÓW, DIOKSYNOPODOBNYCH POLICHLOROWANYCH BIFENYLI (dl-PCB) ORAZ NIEDIOKSYNOPODOBNYCH PCB (ndl-PCB)

1. PLW po otrzymaniu powiadomienia od wyznaczonego laboratorium o stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego poziomu zawartości dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB), przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie przyczyny wystąpienia skażenia żywności, obejmujące:

a) w gospodarstwie: Jeśli zwierzęta nadal znajdują się w gospodarstwie (jeśli zostały zbyte/przemieszczone, kontrola obejmuje również miejsce przeznaczenia/wysyłki) - powiadomienie właściwego terenowo PLW):

- kontrolę zwierząt w gospodarstwie, w tym zwierząt poszczególnych gatunków, ich wiek, kierunek użytkowania, oznakowanie (jeśli dotyczy), liczebność stada, czas przebywania w gospodarstwie, sposób żywienia w tym źródeł pochodzenia pasz (warunki przechowywania),
- kontrolę dokumentacji weterynaryjnej i zootechnicznej,
- ustalenie znajdujących się w pobliżu zabudowań przemysłowych emitujących substancje szkodliwe (np. spalarnie),
- pobranie próbek do badań w ramach postępowania wyjaśniającego (jeżeli produkt pochodzenia zwierzęcego znajduje się w gospodarstwie, pasza którą karmione były zwierzęta),
- informowanie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o przekroczeniu dopuszczalnego poziomu zawartości dioksyn, furanów, dl-PCB oraz ndl-PCB na danym obszarze, jako ewentualnego skutku zanieczyszczenia środowiska.

b) w zakładzie:

- kontrolę dokumentacji zakładu w celu ustalenia pochodzenia produktów, w których stwierdzono obecność dioksyn, furanów, dl-PCB i ndl-PCB,
- pobranie próbek do badań z innej partii tego samego produktu, wyłącznie wtedy gdy zidentyfikowane produkty znajdują się w zakładzie
- poinformowanie właściwych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Handlowej i Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli produkty

wraz z listą odbiorców wysłano z zakładu i są one w terminie przydatności do spożycia,

- kontrolę w miejscu pochodzenia produktów (jeżeli miejsce to znajduje się poza obszarem powiatu, PLW powiadamia o tym WLW, właściwego PLW oraz WLW na terenie którego znajduje się miejsce pochodzenia produktów, na tej podstawie właściwy PLW na terenie którego znajduje się miejsce pochodzenia produktów lub zwierząt przeprowadza postępowanie wyjaśniające.
- 2. Wyniki badań w ramach postępowania wyjaśniającego otrzymuje zarówno właściwy PLW i WLW niezależnie od tego czy są pozytywne czy negatywne.
- 3. Dalsze działania podejmowane powinny być zgodnie z art. 54 rozporządzenia (WE) Nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt.
- 4. W przypadku stwierdzenia, że produkt zawierający przekroczenia dopuszczalnego poziomu pozostałości dioksyn, furanów, dl-PCB lub ndl-PCB może znajdować się w obrocie, należy wysłać powiadomienie RASFF zgodnie z procedurami zawartymi w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii dotyczącej krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach (Rapid Alert System for Food and Feed).
- 5. PLW niezwłocznie po zakończeniu postępowania wyjaśniającego przesyła całość dokumentacji do WLW.
- 6. WLW przekazuje niezwłocznie dokumentację z postępowania wyjaśniającego do GLW.

X. SPOSÓB DOKUMENTOWANIA WYKONANYCH CZYNNOŚCI

A. Dokumentacja pobrania próbki w ramach programu.

1. Kontrole w ramach realizacji Programu winny być wykonywane zgodnie z przepisami ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.
2. Program dokumentowany jest za pomocą elektronicznego systemu E-KLIENT (na stronie <https://eklient.piwet.pulawy.pl/>). Protokół pobrania (pojedynczej) próbki w wersji papierowej zastępuje się rejestrowanym elektronicznie protokołem pobrania próbki, który zawiera co najmniej następujące informacje:
  - a) nr protokołu (data, godzina);
  - b) zlecniodawca;

- c) kierunki i metody badań;
  - d) cel badania;
  - e) typ badania;
  - f) nazwa projektu;
  - g) uwagi;
  - h) liczba próbek;
  - i) dane próbek (identyfikator próbki, osoba pobierająca, miejsce pobrania/WNI, data pobrania, teryt, współrzędne geograficzne, właściciel, producent, rodzaj materiału, pobranie urzędowe, procedura pobierania, plan pobierania, pobrane zgodnie z planem, wielkość próbki dostarczonej do badania, jednostka wielkości próbki dostarczonej, do badania, liczba próbek w próbce zbiorczej, gatunek, płeć, użytkowość, wiek/data urodzenia, jednostka wieku, rodzaj identyfikatora zwierzęcia). W przypadku ryb bałtyckich należy wpisać numer łowiska;
  - j) płatnik;
  - k) adresaci wyników;
  - l) podpisy i pieczętki osoby pobierającej;
  - m) podpisy i pieczętki osoby obecnej przy pobieraniu.
3. Protokół pobrania próbki wypełnia się elektronicznie w systemie E-KLIENT lub wypełnia odręcznie pusty protokół pobrania próby (dostępny po zalogowaniu na stronie <https://eklient.piwet.pulawy.pl/>), a następnie przenosi jego zawartość do protokołu elektronicznego w systemie E-KLIENT. W miejscu pobrania próbki, urzędowy lekarz weterynarii po wypełnieniu protokołu pobrania próbki wręcza jeden egzemplarz osobie odpowiedzialnej za produkty albo zwierzęta, z których pobierana jest próbka. Elektronicznie wypełniony protokół pobrania próbki, generuje w systemie E-KLIENT zlecenie na badanie, które po zatwierdzeniu i wydrukowaniu wersji papierowej wraz z próbkami dostarczane jest do laboratorium, gdzie następuje potwierdzenie przyjęcia próbek do badania.
4. W przypadku pobrania próbki **w gospodarstwie** sporządza się **protokół pobrania próbki (generowany elektronicznie w systemie E-KLIENT)** oraz protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB dotyczący odpowiednio:
- charakterystyki gospodarstwa drobiu rzeźnego (**załącznik nr 4 do niniejszej instrukcji**);

- charakterystyki gospodarstwa kur niosek towarowych (produkcyjnych) (**załącznik nr 5 do niniejszej instrukcji**);
  - charakterystyki gospodarstwa prowadzącego tucz świń (**załącznik nr 6 do niniejszej instrukcji**);
  - charakterystyki gospodarstwa prowadzącego hodowlę bydła (**załącznik nr 7 do niniejszej instrukcji**);
  - charakterystyki gospodarstwa rybackiego (**załącznik nr 8 do niniejszej instrukcji**);
  - charakterystyki gospodarstwa pszczelarskiego/pasieki (**załącznik nr 9 do niniejszej instrukcji**).
- 4) W przypadku pobrania próbki w zakładach pakowania jaj i w zakładzie przetwórstwa dziczyzny sporządza się **protokół pobrania** (pojedynczej) **próbki (generowany elektronicznie w systemie E-KLIENT)** oraz protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) dotyczący odpowiednio:
- charakterystyki zakładu pakowania jaj (**załącznik nr 10 do niniejszej instrukcji**);
  - charakterystyki zakładu przetwórstwa dziczyzny (**załącznik nr 11 do niniejszej instrukcji**).
5. W wyniku pobrania próbki w rzeźni sporządza się **protokół pobrania** (pojedynczej) **próbki (generowany elektronicznie w systemie E-KLIENT)** i protokół z badania poubojowego zwierzęcia (**załącznik nr 12 do niniejszej instrukcji**).
  6. Próbkę produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym próbki mleka surowego, jaj kurzych, mięsa królików oraz zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych muszą zostać pobrane w taki sposób, aby było możliwe zidentyfikowanie gospodarstwa pochodzenia produktów lub pochodzenia zwierząt, od których lub z których te produkty pochodzą; w przypadku pobierania próbek od zwierząt łownych po odstrzeleniu musi zostać zachowana możliwość identyfikacji regionu, w którym zwierzęta zostały upolowane.
  7. W przypadku próbki podejrzananej należy wyraźnie zaznaczyć tę informację w protokole pobrania próbki.
  8. Osoba przyjmująca próbki w laboratorium sprawdzi i odnotuje na protokole pobrania próbki stan plomby i jej zgodność ze wzorem zamieszczonym w protokole pobrania próbki, temperaturę i stan próbki, zgodność liczby

nadesłanych próbek z ilością podaną w protokole, prawidłowość wypełnienia protokołu pobrania próbki.

9. PLW prowadzi półroczne i roczne sprawozdanie pobranych i przekazanych do laboratorium próbek zgodnie z **załącznikiem nr 13 do niniejszej instrukcji** i przekazuje do właściwego WLW.
10. WLW sporządza roczne zestawienie z realizacji planu badań monitoringowych zgodnie z **załącznikiem nr 14, 15 i 16 do niniejszej instrukcji** i przesyła je wraz z pismem przewodnim oraz dokumentacją z postępowań wyjaśniających w przypadku stwierdzenia wyników niezgodnych wyłącznie za pośrednictwem poczty elektronicznej, na adres **ssl_monitoring@wetgiw.gov.pl** do Głównego Inspektoratu Weterynarii do dnia 15 stycznia roku następnego.
11. Dokumentacja z prowadzonych postępowań powinna zawierać:
  - szczegółowe streszczenie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, uwzględniające działania na poszczególnych szczeblach;
  - korespondencję pomiędzy poszczególnymi stronami biorącymi udział w postępowaniu wyjaśniającym;
  - wyniki badań laboratoryjnych;
  - podsumowanie i wnioski (przyczynę stwierdzenia wyniku niezgodnego) wynikające z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego.
12. Cała dokumentacja dotycząca poszczególnych postępowań jest przechowywana i archiwizowana odpowiednio w Wojewódzkich Inspektoratach Weterynarii i Powiatowych Inspektoratach Weterynarii, które na pisemne wezwanie Głównego Lekarza Weterynarii ww. dokumentację w wersji papierowej udostępnią.

B. Dokumentacja z postępowania wyjaśniającego

Informacja przekazywana do WLW dotycząca postępowania wyjaśniającego prowadzonego w przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu dioksyn, furanów oraz sumy dioksyn i PCB powinna być wyczerpująca i przekazywana niezwłocznie po zakończeniu postępowania. Pismo informujące powinno zawierać, co najmniej następujące elementy:

1. miejsce pobrania próbki – w tej pozycji uwzględnić imię i nazwisko właściciela, nazwę zakładu lub gospodarstwa oraz dokładny adres, a także weterynaryjny numer identyfikacyjny (jeśli dotyczy);
2. datę pobrania próbki i numer protokołu pobrania próbki;
3. rodzaj pobranego materiału i datę wysyłki próbki do laboratorium;
4. nazwę wykrytej substancji;
5. datę otrzymania wyniku badania oraz numer sprawozdania;

6. w przypadku wykonania analizy potwierdzającej: datę wysłania próbki do laboratorium, numer protokołu pobrania, datę otrzymania wyniku oraz numer sprawozdania, stężenie poziomu zanieczyszczenia;
  7. dane dotyczące pochodzenie zwierzęcia: imię i nazwisko właściciela lub nazwę gospodarstwa, dokładny adres;
  8. dowody identyfikacji zwierząt:
    - a) w przypadku pobrania próbki w gospodarstwie: numer paszportu lub numer identyfikacyjny zwierzęcia,
    - b) w przypadku pobrania próbki w rzeźni: numer identyfikacyjny zwierzęcia w dzienniku badania przedubojowego, numer identyfikacyjny zwierzęcia w dzienniku badania poubojowego, numer paszportu lub kserokopia świadectwa zdrowia (jako załącznik do protokołu),
    - c) w przypadku pobrania próbki w zakładzie mleczarskim, zakładzie przetwórstwa rybnego, punkcie zbierania i pakowania jaj: dokumentacja wskazująca na pochodzenie produktu, aż do gospodarstwa jego pochodzenia;
  9. datę kontroli w gospodarstwie;
  10. charakterystykę zwierzęcia, od którego pobrano próbkę oraz stada i gospodarstwa obejmującą:
    - a) liczbę zwierząt w gospodarstwie,
    - b) płeć, wiek, gatunek, znakowanie i kierunek użytkowania zwierzęcia od którego pobrano próbkę,
    - łec, wiek, gatunek, kierunek użytkowania pozostałych zwierząt stada,charakterystykę gospodarstwa (np. gatunki utrzymywanych zwierząt, wielkość stada, liczba poszczególnych zwierząt),
  11. informację na temat żywienia zwierzęcia, od którego pobrano próbkę oraz pozostałych zwierząt w stadzie oraz gospodarstwie;
  12. czas przebywania zwierzęcia w gospodarstwie;
  13. w przypadku stwierdzenia przekroczenia należy:
    - a) opisać środowisko i otoczenie (skażenie od fabryk, itp.),
    - b) dołączyć kopie pism skierowanych do właściwych inspekcji np. inspekcji ochrony środowiska z wynikami badań.
- Do informacji dotyczącej postępowania wyjaśniającego wysyłanego do WIW, należy bezwzględnie dołączyć kopie:
- c) protokołów pobrania próbek wydrukowanych z systemu E-klient wraz załącznikami zawierającymi charakterystykę miejsca pobrania próbki,

- d) protokołów pobrania próbek do analizy potwierdzającej (jeśli zostały wysłane do badania),
- e) protokołów pobrania próbek dodatkowych (paszy, wody, etc.),
- f) protokołów z wykonanych w ramach postępowania wyjaśniającego kontroli,
- g) notatek służbowych sporządzonych na okoliczność prowadzonego postępowania,
- h) pism skierowanych do innych powiatowych inspektoratów weterynarii w przypadku pochodzenia produktów spoza obszaru powiatu, na terenie którego pobrano próbki,
- i) wydanych decyzji.

XI. POSTANOWIENIE KOŃCOWE

- 1) Traci moc Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii GIWlab-83-1/13 z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie zakresu i sposobu realizacji krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB (ndl-PCB) u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego.
- 2) Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Zatwierdził:

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII
Paulina Nowak

Załącznik nr 1

Wytyczne dotyczące pobierania próbek z partii ryb zawierających całe ryby o różnej wielkości i /lub wadze (wymienione w punkcie 3 i 4 części III załącznika II Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2017/644 z dnia 5 kwietnia 2017 r. ustanawiającego metody pobierania i analizy próbek do celów kontroli poziomów dioksyn, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli i niedioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli w niektórych środkach spożywczych

Pobieranie próbek powinno być zgodnie z tabelą z rozdziału VII „Rodzaj i wielkość próbki”, w przypadku gdy nie istnieje jedna dominująca wielkość lub klasa/kategoria wagowa, proponuje się stosowanie poniższej procedury:

- 1) W przypadku gdy różnica w wielkości i/lub wadze poszczególnych ryb z danej partii przekracza 50%, lecz jest mniejsza niż 100%: Należy pobrać dwie reprezentatywne próbki z każdej wielkości lub klasy/kategorii wagowej w partii.
- 2) W przypadku gdy różnica w wielkości i/lub wadze poszczególnych ryb w partii przekracza 100%: Należy pobrać trzy reprezentatywne próbki z każdej wielkości lub klasy/kategorii wagowej w partii.

* Laboratorium może przeprowadzić sekwencyjną analizę próbek różnej wielkości lub klasy/kategorii wagowej z jednej partii, przy czym próbkę reprezentującą największe ryby należy analizować w pierwszej kolejności.

W przypadku gdy wynik analityczny próbki nie przekracza najwyższego dopuszczalnego poziomu, całą partię uznaje się za zgodną z wymaganiami.

W przypadku gdy wynik analityczny próbki przekracza najwyższy dopuszczalny przez UE poziom, analizuje się próbkę pobraną z kolejnej pod względem wielkości ryby i jeśli wynik analityczny tej próbki jest zgodny z wymaganiami, nie zachodzi już potrzeba analizowania próbki reprezentującej

najmniejsze ryby (w przypadku gdy partia jest podzielona na trzy klasy wielkości).

Jeżeli wynik analityczny próbki z kolejnej pod względem wielkości ryby przekracza najwyższy dopuszczalny przez UE poziom, w przypadku trzech odrębnych próbek, należy przeprowadzić analizę próbki reprezentującej najmniejsze ryby.

* Na podstawie wyników analitycznych jednej lub większej ilości próbek, akceptuje się lub odrzuca całe partie ryb lub ich części.

PRZYKŁADY

1) W przypadku gdy różnica w wielkości i/lub wadze poszczególnych ryb z danej partii wynosi więcej niż 50%, ale mniej niż 100%: Pobiera się dwie reprezentatywne próbki z każdej wielkości lub klasy/kategorii wagowej w partii.

Przykład: 5-tonowa partia ryb o wadze od 2 do 3,5 kg

Jedną próbkę zbiorczą pobiera się z (relatywnie dla tej partii) mniejszej ryby o wadze około 2-2,75 kg: Pobiera się 10 próbek pierwotnych (ryb), przy czym tworzy się próbkę z tkanki mięśniowej ze środkowej części ryby (płat ryby od kręgosłupa do brzucha) o wadze indywidualnej około 100 gramów, co w rezultacie daje jedną próbkę zbiorczą ważącą około 1 kg, przeznaczoną do homogenizacji i analizy.

Jedną próbkę zbiorczą pobiera się z (relatywnie dla tej partii) większej ryby o wadze około 2,75-3,5 kg: Pobiera się 10 próbek pierwotnych (ryb), przy czym tworzy się próbkę z tkanki mięśniowej ze środkowej części ryby (płat ryby od kręgosłupa do brzucha) o wadze indywidualnej około 100 gramów, co w rezultacie daje jedną próbkę zbiorczą ważącą około 1 kg, przeznaczoną do homogenizacji i analizy.

A) Laboratorium przeprowadza analizę sekwencyjną:

- Próbkę reprezentującą większe ryby jest ujednoliconą i analizowaną oddzielnie. W przypadku gdy wynik analityczny jest zgodny z wymaganiami, całą partię uznaje się za zgodną z wymaganiami.

- Próbkę reprezentującą większe ryby jest ujednorodniona i analizowana oddzielnie. W przypadku gdy wynik analityczny nie jest zgodny z wymaganiami, należy oddzielnie ujednorodnić i poddać analizie próbkę reprezentującą mniejsze ryby.

-- Jeżeli wynik analityczny nie spełnia wymagań, cała partia jest niezgodna z wymaganiami.

-- Jeżeli wynik analityczny jest zgodny z wymaganiami, należy oddzielić mniejsze ryby (2-2,75 kg) i te ryby uznaje się za zgodne z wymaganiami. Pozostałe większe ryby (2,75-3,5kg) nie spełniają wymagań.

B) Laboratorium przeprowadza analizę próbek w tym samym czasie:

W przypadku gdy oba wyniki analityczne są zgodne z wymaganiami, cała partia jest zgodna z wymaganiami.

W przypadku gdy oba wyniki analityczne nie spełniają wymagań, cała partia jest niezgodna z wymaganiami.

W przypadku gdy próbka reprezentująca mniejsze ryby (2-2,75 kg) jest zgodna z wymaganiami, a próbka pobrana z większych ryb (2,75-3,5 kg) nie jest, należy oddzielić mniejsze ryby (2-2,75 kg) i te ryby uznaje się za zgodne z wymaganiami. Pozostałe większe ryby (2,75-3,5kg) nie spełniają wymagań.2)

2) W przypadku gdy różnica w wielkości i/lub wadze poszczególnych ryb w partii przekracza 100% : Należy pobrać trzy reprezentatywne próbki z każdej wielkości lub klasy/kategorii wagowej w partii.

Przykład: 10-tonowa partia ryb o wadze od 2 do 8 kg

Jedną próbkę zbiorczą pobiera się z (relatywnie dla tej partii) mniejszej ryby o wadze około 2-4 kg: Pobiera się 10 próbek pierwotnych (ryb), przy czym tworzy się próbkę z tkanki mięśniowej ze środkowej części ryby (płat ryby od kręgosłupa do brzucha) o wadze indywidualnej około 100 gramów, co w rezultacie daje jedną próbkę zbiorczą ważącą około 1 kg, przeznaczoną do homogenizacji i analizy.

Jedną próbkę zbiorczą pobiera się ze (relatywnie dla tej partii) średniej wielkości ryby o wadze około 4-6 kg: Pobiera się 10 próbek pierwotnych (ryb), przy czym tworzy się próbkę z tkanki mięśniowej ze środkowej części ryby (płat ryby od kręgosłupa do brzucha) o wadze indywidualnej około 100 gramów, co w rezultacie daje jedną próbkę zbiorczą ważącą około 1 kg, przeznaczoną do homogenizacji i analizy.

Jedną próbkę zbiorczą pobiera się z (relatywnie dla tej partii) większej ryby o wadze około 6-8 kg: Pobiera się 3 próbki pierwotne (ryby), przy czym tworzy się próbkę z tkanki mięśniowej po prawej stronie partii grzbietowej w środkowej części ryby o wadze indywidualnej około 350 gramów, co w rezultacie daje jedną próbkę zbiorczą ważącą około 1 kg, przeznaczoną do homogenizacji i analizy.

A) Laboratorium przeprowadza analizę sekwencyjną:

- Próbką reprezentującą większe ryby (6-8 kg) jest ujednorodniona i analizowana oddzielnie. W przypadku gdy wynik analityczny jest zgodny z wymaganiami, całą partię uznaje się za zgodną z wymaganiami.

- Próbką reprezentującą większe ryby (6-8 kg) jest ujednorodniona i analizowana oddzielnie. W przypadku gdy wynik analityczny nie spełnia wymagań, należy oddzielnie ujednorodnić i poddać analizie próbkę reprezentującą ryby średniej wielkości (6-8 kg).

– Jeżeli wynik analityczny próbki reprezentującej ryby średniej wielkości (4-6 kg) spełnia wymagania, należy oddzielić większe ryby (6-8 kg) i te ryby uznaje się za

niezgodne z wymaganiami. Pozostałe mniejsze (2-4 kg) oraz średniej wielkości (4-6 kg) ryby są zgodne z wymaganiami.

-- Jeżeli wynik analityczny próbki reprezentującej ryby średniej wielkości (4-6 kg) nie jest zgodny z wymaganiami, należy oddzielnie ujednolicić i poddać analizie próbkę reprezentującą mniejsze ryby (2-4 kg).

-- W przypadku gdy wynik analityczny próbki z mniejszych ryb (2-4 kg) nie spełnia wymagań, całą partię ryb uznaje się za niezgodną z wymaganiami.

-- W przypadku gdy wynik analityczny próbki reprezentującej mniejsze ryby (2-4 kg) jest zgodny z wymaganiami, należy oddzielić mniejsze ryby (2-4 kg) i te ryby uznaje się za zgodne z wymaganiami. Pozostałe średniej wielkości (4-6 kg) oraz większe (6-8 kg) ryby nie spełniają wymagań

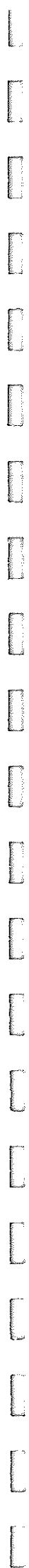
B) Laboratorium przeprowadza analizę wszystkich trzech próbek w tym samym czasie:

- W przypadku gdy wszystkie trzy wyniki analityczne spełniają wymagania, całą partię uznaje się za zgodną z wymaganiami.

- W przypadku gdy żaden z trzech wyników analitycznych nie spełnia wymagań, całą partię uznaje się za niezgodną z wymaganiami.

- W przypadku gdy próbka reprezentująca mniejsze ryby (2-4 kg) jest zgodna z wymaganiami, a próbka pobrana ze średniej wielkości (4-6 kg) oraz większych (6-8 kg) ryb nie jest, należy oddzielić mniejsze ryby (2-4 kg) i te ryby uznaje się za zgodne z wymaganiami. Pozostałe średniej wielkości (4-6 kg) oraz większe (6-8 kg) ryby nie spełniają wymagań.

- W przypadku gdy próbka pobrana z mniejszych (2-4 kg) oraz średniej wielkości (4-6 kg) ryb spełnia wymagania, a próbka reprezentująca większe (6-8 kg) ryby nie, należy oddzielić większe ryby (6-8 kg) i te ryby uznaje się za niezgodne z wymaganiami. Pozostałe mniejsze (2-4 kg) oraz średniej wielkości (4-6 kg) ryby spełniają wymagania.

Załącznik nr 2 <div style="text-align: center;"> pieczęć Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii </div>	LISTA KONTROLNA SPIWET-MON /powiatowy inspektorat weterynarii/			
<div style="text-align: center;"> PROTOKÓŁ Z KONTROLI W POWIATOWYM INSPEKTORACIE WETERYNARII </div>	Data rozpoczęcia kontroli: Data zakończenia kontroli: Data ostatniej kontroli:			
Nr ..... <div style="text-align: center;"> Kod woj./powiatu/nr protokołu/rok </div>				
Niniejszy protokół jest przeznaczony do oceny sposobu realizacji przez Powiatowego Lekarza Weterynarii krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego w oparciu o Zalecenie Komisji z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie monitorowania poziomu tła dioksyn, dioksynopodobnych PCB i niedioksynopodobnych PCB w środkach spożywczych oraz Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie zakresu i sposobu realizacji krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego				
Nazwa inspektoratu: Powiatowy Inspektorat Weterynarii w	Numer powiatu: Nr			
Adres inspektoratu:				
Powiatowy Lekarz Weterynarii (imię i nazwisko):				
Osoba bezpośrednio odpowiedzialna w PIW za wykonanie programu badań kontrolnych dioksyn, furanów i dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i ndl -PCB :				
Osoba przeprowadzająca kontrolę:				
P - prawidłowo U - uzupełnienie i komentarz	N – stwierdzono nieprawidłowość x – znak wstawiany w rubrykę			
I. CZĘŚĆ OGÓLNA				
1.	Wykaz osób upoważnionych przez PLW do pobierania próbek	P	N	U
2.	Upoważnienia i odznaki identyfikacyjne			
3.	Sprzęt do pobierania próbek (narzędzia, opakowania, odzież ochronna itp.)			
4.	Warunki przechowywania pobranych próbek w inspektoracie (chłodziarki, zamrażarki, możliwość odpowiedniego zabezpieczenia)			
5.	Sporządzona analiza dotycząca ilości, wielkości gospodarstw oraz zakładów produkcyjnych, sposobu chowu, profilu produkcji itp.			
6.	Posiadanie aktów prawnych (przepisy polskie, instrukcje, akty prawne UE)			
II. SPOSÓB POBIERANIA, TRANSPORTU, PRZECHOWYWANIA ORAZ DOSTARCZANIA PRÓBEK DO UPOWAŻNIONEGO LABORATORIUM		P	N	U
1.	Przestrzeganie zasady: 1 próbka = 1 zwierzę = 1 protokół pobrania (wykluczenie jednorazowego pobrania kilku próbek od tego samego zwierzęcia)			

V. UZUPEŁNIENIE I KOMENTARZ DO ISTOTNYCH FAKTÓW/PUNKTÓW KONTROLI WYKAZANYCH W KOLUMNIE „U”:

VI. OPIS NIEPRAWIDŁOWOŚCI WYKAZANYCH W KOLUMNIE „N”:

VII. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU:

Miejscowość, dnia

.....
podpis i pieczęć kontrolowanego
(Powiatowy Lekarz Weterynarii)

.....
podpis i pieczęć* kontrolującego
(wojewódzki pełnomocnik ds. monitoringu)

Otrzymują:

1. Powiatowy Lekarz Weterynarii w .....

2. a/a

* jeżeli posiada

Załącznik nr 3		LISTA KONTROLNA SPIWET-MON (realizacja programu przez wyznaczonego lekarza weterynarii)		
Piecczę Powiatowego Inspektoratu Weterynarii		Data rozpoczęcia kontroli:		
Protokół Nr...../.....		Data zakończenia kontroli:		
		Data ostatniej kontroli:		
Niniejszy protokół jest przeznaczony do oceny sposobu realizacji przez wyznaczonych lekarzy weterynarii upoważnionych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii do pobierania próbek zgodnie z krajowym programem badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego w oparciu o zalecenie Komisji z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie monitorowania poziomu tła dioksyn, dioksynopodobnych PCB i niedioksynopodobnych PCB w środkach spożywczych oraz Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie zakresu i sposobu realizacji krajowego programu badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego				
Nazwa zakładu:		Numer weterynaryjny zakładu: Nr		
Adres zakładu:				
Osoba przeprowadzającą kontrolę:				
Lekarz weterynarii wyznaczony do badania w zakładzie:				
P – prawidłowo		N – stwierdzono nieprawidłowość		
U – uzupełnienie i komentarz		x – znak wstawiany w rubrykę		
I. CZĘŚĆ OGÓLNA		P	N	U
1.	Odznaki identyfikacyjne			
2.	Sprzęt do pobierania próbek (narzędzia, opakowania, odzież ochronna itp.)			
3.	Warunki przechowywania pobranych próbek w pomieszczeniu dla lekarzy weterynarii (chłodziarki, zamrażarki, możliwość odpowiedniego zabezpieczenia)			
4.	Posiadanie aktów prawnych (przepisy polskie, instrukcje, akty prawne UE)			

II. SPOSÓB POBIERANIA, TRANSPORTU, PRZECHOWYWANIA ORAZ DOSTARCZANIA PRÓBEK DO POWIATOWEGO INSPEKTORATU WETERYNARII		P	N	U
1.	Przestrzeganie zasady: 1 próbka = 1 zwierzę = 1 protokół pobrania (wykluczenie jednorazowego pobrania kilku próbek od tego samego zwierzęcia)			
2.	Systematyczność realizacji planu (wykluczenie akcyjności)			
3.	Kontrola dokumentacji towarzyszącej zwierzętom przeznaczonym do uboju. (świadczenia zdrowia, paszporty)			
4.	Badanie przedubojowe (stanowisko badania przedubojowego, dziennik badania przedubojowego, możliwość identyfikacji zwierząt).			
5.	Przestrzeganie zasady zaskoczenia (pobieranie próbek musi być nieoczekiwane, różne pory pobierania)			
6.	Badanie poubojowe (ocena przydatności do spożycia – badania laboratoryjne)			
7.	Rodzaj i wielkość pobieranych próbek (zgodnie z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie zakresu i sposobu realizacji badań kontrolnych dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego)			
8.	Sposób zapakowania i oznakowania próbek po pobraniu			
9.	Wyposażenie do przewożenia i przechowywania próbek (możliwość zapewnienia odpowiedniej temperatury, zamknięcia, plombowanie)			
10.	Przestrzeganie parametrów temperatury oraz czasu przechowywania próbek (w zakładzie)			
11.	Sposób dostarczenia próbek do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii (zapewnienie odpowiednich parametrów temperatury w czasie transportu, wykluczenie ingerencji osób nieupoważnionych)			
III. SPOSÓB PROWADZENIA DOKUMENTACJI		P	N	U
1.	Protokoły pobrania próbek (sposób sporządzania zgodny z Instrukcją GLW)			
3.	Rejestr próbek pobranych w zakładzie			
4.	Sposób informowania zakładu o pobraniu próbek			
IV. UZUPEŁNIENIE I KOMENTARZ DO ISTOTNYCH FAKTÓW / PUNKTÓW KONTROLI WYKAZANYCH W KOLUMNIE „U” :				

V. OPIS NIEPRAWIDŁOWOŚCI WYKAZANYCH W KOLUMNIE „N”

VI. SPOSÓB I TERMIN USUNIĘCIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI

VII. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU:

Miejscowość, dnia :

.....

.....
podpis i pieczęć* osoby kontrolowanej
(lekarz wyznaczony odpowiedzialny za realizację programu)

.....
podpis i pieczęć * kontrolującego
(Powiatowy Lekarz Weterynarii)

Otrzymują:

1 Wyznaczony Lekarz Weterynarii ds. monitoringu

2. a/a

* jeżeli posiada.

Załącznik Nr 4	Protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa drobiu rzeźnego, z którego pobrano próbki)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa			
3. Liczba obiektów (kurników)		4. Data wstawienia piskląt do obiektów	
5. Nazwa i adres zakładu wylęgowego z którego zakupiono pisklęta			
6. Liczba piskląt wstawionych do gospodarstwa		7. Gatunek i rasa	
8. W żywieniu stosowane są mieszanki pełnoporcjowe z wytwórni pasz: <div style="text-align: center;"> ☐ TAK ☐ NIE </div>			
- jeśli TAK , należy podać adres wytwórni:			
- jeśli NIE , należy podać źródło pochodzenia pasz i recepturę mieszanki:			
9. Stosowane dodatki paszowe (wymienić)			
10. Sposób przechowywania pasz w gospodarstwie			
11. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
12. Dokumentacja weterynaryjna jest prowadzona - jeśli TAK , to czy prowadzona jest prawidłowo		☐ TAK	☐ NIE
		☐ TAK	☐ NIE
13. Zakazano kierowania ptaków do uboju lub sprzedaży do odwołania		☐ TAK	☐ NIE
14. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę			

15. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia.....

.....
pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Załącznik Nr 5	Protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa kur niosek towarowych/produkcyjnych, z którego pobrano próbki)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa			
3. Liczba kurników		4. Obsada poszczególnych kurników	
5. Nazwa i adres zakładu wylęgowego (z którego zakupiono pisklęta)			
6. Wiek zakupionych kurek/nazwa i adres gospodarstwa			
7. Liczba kur w gospodarstwie w czasie próbowania		8. System chowu (ściółkowy/klatkowy, wolno wybiegowy, ekologiczny)	
9. Tygodnie nieśności w poszczególnych kurnikach			
10. W żywieniu stosowane są mieszanki pełnoporcjowe z wytwórni pasz: <div style="text-align: center;"> ☐ TAK ☐ NIE </div>			
- jeśli TAK , należy podać adres wytwórni:			
- jeśli NIE , należy podać recepturę mieszanki:			
11. Stosowane dodatki paszowe (wymienić)			
12. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
13. Dokumentacja weterynaryjna (czy jest prowadzona)	☐ TAK	☐ NIE	
- jeśli TAK , to czy prowadzona jest prawidłowo	☐ TAK	☐ NIE	
14. Dokumentacja hodowlana jest prowadzona	☐ TAK	☐ NIE	
21. Zakazano sprzedaży jaj do odwołania	☐ TAK	☐ NIE	
22. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę			

23. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia.....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Załącznik Nr 6	Protokół kontroli kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa prowadzącego tucz świń, z którego pobrano próbki)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii W		Powiatowy Inspektorat Weterynarii W	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. System chowu: zamknięty cykl	☐ TAK		☐ NIE
3. Jeśli tak, to podaj:	- liczbę loch:		- liczbę tuczników od lochy na/rok
	- czas tuczu od urodzenia do sprzedaży:		
	- średnia waga w momencie sprzedaży	- zużycie paszy/kg przyrostu masy ciała. (licząc od urodzenia):	
4. W żywieniu stosowane są mieszanki pełnoporcjowe z wytwórni pasz:		☐ TAK	☐ NIE
- jeśli TAK, to podaj adres wytwórni:			
- jeśli NIE, podaj recepturę:			
5. Stosowane dodatki paszowe (wymień)			
6. Gospodarstwo prowadzi tucz, zakupując:	☐ prosięta	☐ warchlaki	☐ prosięta i warchlaki
7. Dokumentacja weterynaryjna jest prowadzona - jeśli TAK, to czy prowadzona jest prawidłowo	☐ TAK		☐ NIE
	☐ TAK		☐ NIE
8. Dokumentacja hodowlana jest prowadzona	☐ TAK		☐ NIE
9. W dniu pobierania próbek w gospodarstwie znajdują się zwierzęta podejrzane o chorobę.	☐ TAK		☐ NIE
10. Jeśli TAK, to podać w jakich grupach wiekowych i jakie stwierdzono objawy:			
11. Inne gatunki zwierząt gospodarskich utrzymywanych lub hodowanych w gospodarstwie			
12. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
13. Zakaz opuszczania gospodarstwa przez zwierzęta do odwołania	☐ TAK		☐ NIE
14. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę			

15. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia .....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Załącznik Nr 7	Protokół kontroli kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa prowadzącego hodowlę bydła, z którego pobrano próbki)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. Bydło mięsne młode ilość sztuk:..... w tym buhaje ..... jałówki			
3. Krowy tuczone po wybrakowaniu z produkcji ..... sztuk			
4. Krowy mleczne ..... sztuk		5. Wydajność mleczna z obory	
5. Budowa zwierząt		- masywna: ☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
- duża masa mięśniowa		☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
6. Żywnienie	a) kiszonki kg/sztukę/dzień		
	b) mieszanki pełnoporcjowe kg/sztukę/dzień		
	c) mieszanki zakupione w wytwórniach/podać nazwę i adres/		
	d) mieszanki przygotowywane w gospodarstwie (podać recepturę)		
	e) stosowane dodatki paszowe (wymienić jakie)		
7. Dokumentacja weterynaryjna jest prowadzona		☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
- jeśli TAK, to czy prowadzona jest prawidłowo		☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
8. Dokumentacja hodowlana jest prowadzona		☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
9. Inne gatunki zwierząt, których chów prowadzi się w gospodarstwie /wymienić gatunki i liczbę/			
10. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
11. Zakaz opuszczania gospodarstwa przez zwierzęta do odwołania		☐ TAK ☐ NIE	☐ TAK ☐ NIE
12. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę			

13. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia.....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Załącznik Nr 8		Protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa rybackiego z którego pobrano próbki)									
		Podać numer protokołu i próbki									
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii W					Powiatowy Inspektorat Weterynarii W						
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela											
2. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa											
3. Liczba stawów	4. Data przeprowadzenia obsady stawów	staw 1	staw 2	staw 3	staw 4	staw 5	staw 6	staw 7	staw 8	staw 9	staw 10
		staw 11	staw 12	staw 13	staw 14	staw 15	staw 16	staw 17	staw 18	staw 19	staw 20
5. Pochodzenie obsady		☐ produkcja własna					☐ ryby zakupione				
6. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa z którego zakupiono ryby											
7. W żywieniu stosowane są granulaty		☐ TAK ☐ NIE									
- jeśli TAK, podaj adres wytwórni:											
- jeśli stosuje się inną karmę, podać jej skład:											
8. Dokumentacja weterynaryjna jest prowadzona							☐ TAK		☐ NIE		
- jeśli TAK, to czy prowadzona jest prawidłowo							☐ TAK		☐ NIE		
9. Odsetek ryb przekazanych do przetwórstwa i do spożycia, w stosunku do ryb obsadzonych											
10. Gospodarstwo objęto zakazem wywozu ryb							☐ TAK		☐ NIE		
11. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę											

12. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia.....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Załącznik Nr 9	Protokół kontroli kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka gospodarstwa pszczelarskiego/pasieki, z którego pobrano próbki)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii W		Powiatowy Inspektorat Weterynarii W	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny			
3. Liczba obiektów (uli - pri)		4. Data pozyskania badanego miodu	
5. Ilość miodu wprowadzona na rynek w poprzednim roku (litry)	produkcja własna	Zakup z innego gospodarstwa	Uwagi
6. Pochodzenie badanego miodu	produkcja własna	Zakup z innego gospodarstwa	Uwagi
	☐	☐	
7. Dokumentacja weterynaryjna jest prowadzona - jeśli TAK, to czy prowadzona jest prawidłowo		☐ TAK	☐ NIE
		☐ TAK	☐ NIE
8. Zakaz sprzedaży miodu do odwołania		☐ TAK	☐ NIE
9. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
10. Imię i nazwisko oraz adres lekarza weterynarii wolnej praktyki sprawującego opiekę			
11. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU			
Miejscowość, dnia.....			

<p>..... pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej reprezentującej właściciela</p>	<p>..... pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii</p>
--	--

Załącznik Nr 10	Protokół kontroli kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka zakładu pakowania jaj) Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii W		Powiatowy Inspektorat Weterynarii W	
1. Nazwisko, imię lub nazwa oraz adres właściciela			
2. Adres i weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu			
3. Pochodzenie jaj z których pobrano próbę			
4. Ilość wprowadzonych do zakładu jaj z których pobrano próbę			
5. Ilość zmagazynowana jaj z których pobrano próbę w dniu próbobrania			
6. Data produkcji (zniesienia) jaj z których pobrano próbę			
7. Znajdujące się w pobliżu gospodarstwa zabudowania przemysłowe (np. spalarnie)			
8. Jaja znajdujące się w zakładzie w dniu próbobrania	Pochodzenie jaj	Ilość	Dane identyfikacyjne partii
9. Dokumentacja :			
Czy prowadzona jest dokumentacja wprowadzania jaj do zakładu		☐ TAK	☐ NIE
Czy dokumentacja jest prowadzona prawidłowo		☐ TAK	☐ NIE
Czy jaja są oznakowane prawidłowo		☐ TAK	☐ NIE
Czy wprowadzona partia jaj zaopatrzona była w dokumenty potwierdzające zdrowotność stada		☐ TAK	☐ NIE
10.. Zakazano sprzedaży jaj do odwołania		☐ TAK	☐ NIE

11. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość,
dnia.....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby
odpowiedzialnej reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Otrzymują:

1. ....

2. a/a

Załącznik Nr 11	Protokół kontroli dioksyn, furanów, dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) i niedioksynopodobnych ndl-PCB (charakterystyka zakładu przetwórstwa dziczyzny z którego pobrano próbkę)		
	Podać numer protokołu i próbki		
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w	
1. Nazwa i adres zakładu przetwórstwa dziczyzny			
2. Weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu przetwórstwa dziczyzny			
3. Nazwa i adres punktu skupu dziczyzny i weterynaryjny numer identyfikacyjny		4. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego:	
5. Imię i nazwisko myśliwego lub osoby dostarczającej tuszę:			
6. Adres myśliwego lub osoby dostarczającej tuszę:		7. Data, godzina i miejsce pozyskania zwierzyny:	
☐			
8. Gatunek zwierzyny z której pobrano próbkę i numer tuszy:			
9. Numer obwodu łowieckiego i województwo :			
10. Czy tusza została przyjęta warunkowo?		☐ TAK	☐ NIE
11. Nr upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego lub świadectwa pochodzenia zwierzyny:			
12. Data i godzina przyjęcia tuszy:			
1. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU			

Miejscowość, dnia.....

.....
*pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela*

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Otrzymują:

1. ....

2. a/a

Załącznik Nr 12		Protokół z badania poubojowego zwierzęcia, od którego pobrano próbki do badań	
Kontrola dioksyn, furanów, dl-PCB, ndl-PCB		Podać numer protokołu i próbki :	
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii W		Powiatowy Inspektorat Weterynarii W	
1. Data uboju			
2. Opis zwierzęcia			
a) gatunek : ..... b) wiek : ..... c) płeć : ..... d) numer identyfikacyjny zwierzęcia: ..... e) opis zwierzęcia:			
4. Zwierzę pochodzi z hodowli:		☐ drobnotowarowej	☐ towarowej
5. Imię i nazwisko lub nazwa właściciela, adres lub nr rejestracyjny gospodarstwa			
6. Rodzaj pobranego materiału			
7. Opis stwierdzonych zmian w badaniu:		przedubojowym	poubojowym
8. Układ mięśniowy			
9. Tkanka tłuszczowa			
10. Tarczyca			
11. Układ krążenia			
12. Układ oddechowy			
13. Układ pokarmowy			
14. Układ moczowy			

15. Układ rozrodczy

16. UWAGI I ZASTRZEŻENIA KONTROLOWANEGO DO NINIEJSZEGO PROTOKOŁU

Miejscowość, dnia.....

.....
pieczęć i/lub podpis właściciela gospodarstwa lub osoby odpowiedzialnej
reprezentującej właściciela

.....
pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii

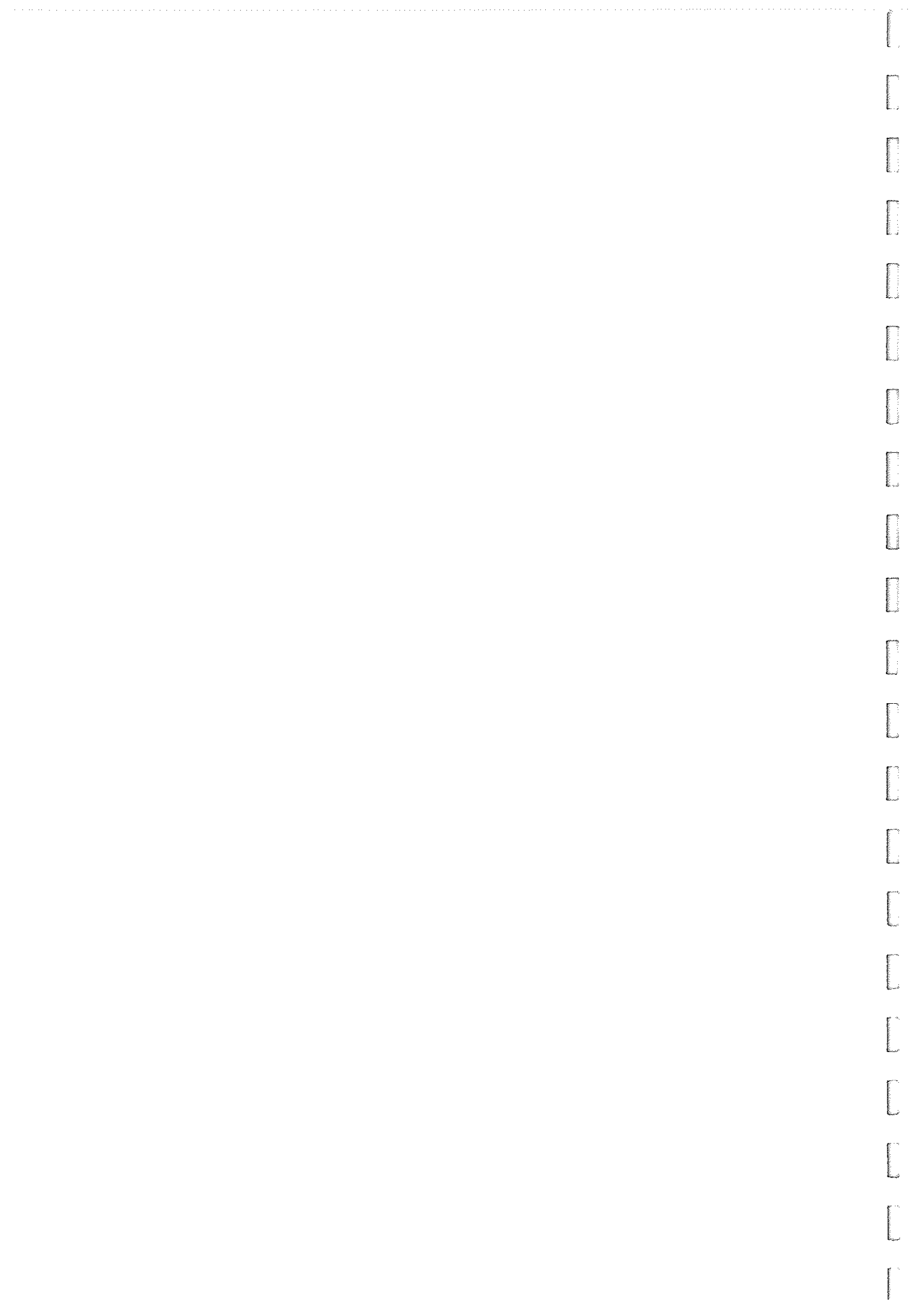
.....

pieczęć Powiatowego Inspektoratu Weterynarii

Półroczne i po zakończeniu badań zestawienie z realizacji planu badań kontrolnych w kierunku dioksyn, furanów, dl-PCB i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego na terenie danego powiatu.....w danym roku.....

Lp.	Kod próby	Data pobrania	Gatunek zwierzęcia lub nazwa materiału pobranego do badań	Rodzaj pobranych tkanek (materiału) do badań	Liczba pobranych prób	Miejsce pobrania prób (gospodarstwo, rzeźnia, zakład, ...)	Laboratorium do którego wysłano próbki	Stwierdzono dodatni wynik badania (nr wyniku badania)	Uwagi
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									

..... podpis i pieczęć Powiatowego Lekarza Weterynarii

załącznik 14

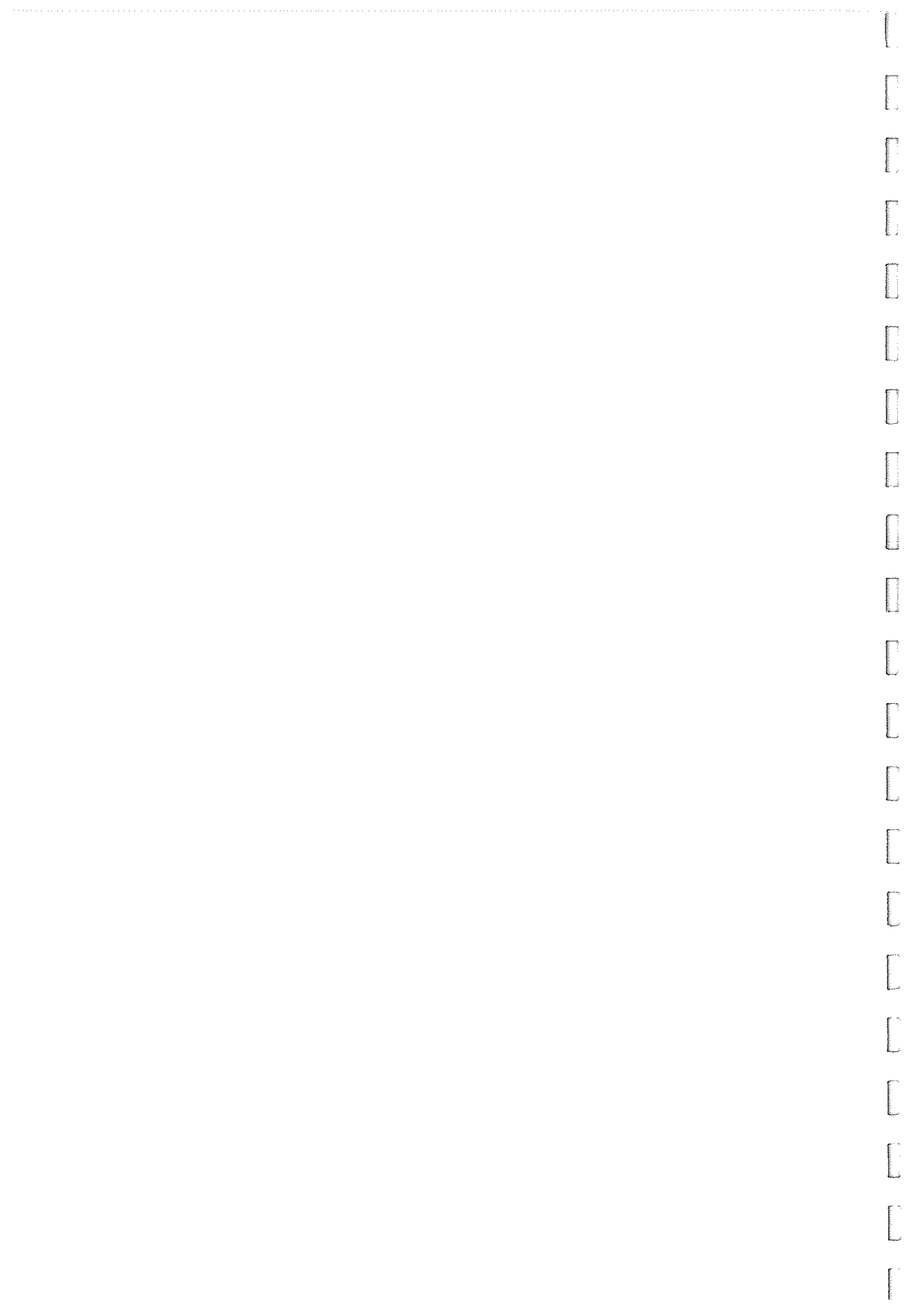
.....

pieczętka Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii

<p>Roczne zestawienie z realizacji planu badań kontrolnych w kierunku dioksyn, furanów, dl-PCB i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego na terenie danego województwa.....w danym roku.....</p>

Lp.	Gatunek zwierzęcia lub nazwa materiału pobranego do badań	Rodzaj pobranych tkanek (materiału) do badań	Liczba pobranych prób	Miejsce pobrania prób (gospodarstwo, rzeźnia, zakład ...)	Laboratorium do którego wysłano próbki	Stwierdzono dodatni wynik badania (nr wyniku badania)	Uwagi
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

..... podpis i pieczęć Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

pieczętka Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii

Roczne zestawienie z postępowania wyjaśniającego w przypadku otrzymania wyników niezgodnych w kierunku w kierunku dioksyn, furanów, dl-PCB i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego na terenie danego województwa..... w danym roku.....

Lp.	Gatunek zwierzęcia lub nazwa materiału pobranego do badań	Rodzaj pobranych próbek (materiału) do badań, identyfikator próbek, data pobrania próbek	Liczba pobranych próbek	Kraj pochodzenia (w przypadku próbek pochodzących z poza terenu Polski)	Miejsce pobrania próbek (gospodarstwo, trzęsina, zakład, punkt)	Laboratorium do którego skierowano próbkę- data	Stwierdzono dodatni/ ujemny wynik badania (nr wyniku badania)-data	Gospodarstwo podejrzane (adres, dane personalne właściciela)	Wyniki dochodzenia (streścić krótko co ustalono w trakcie dochodzenia)	Powiadomienia (krótko napisać czego dotyczyło uwzględniając ilość np.: produktów lub sztuk zatrzymanych)	Liczba i gatunek zwierząt, ilość i rodzaj produktów poch. zw. zatrzymanych w wyniku dochodzenia	Ilość i rodzaj produktu zużywanego	Uwagi
1													
2													
3													
4													
5													

podpis i pieczęć Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

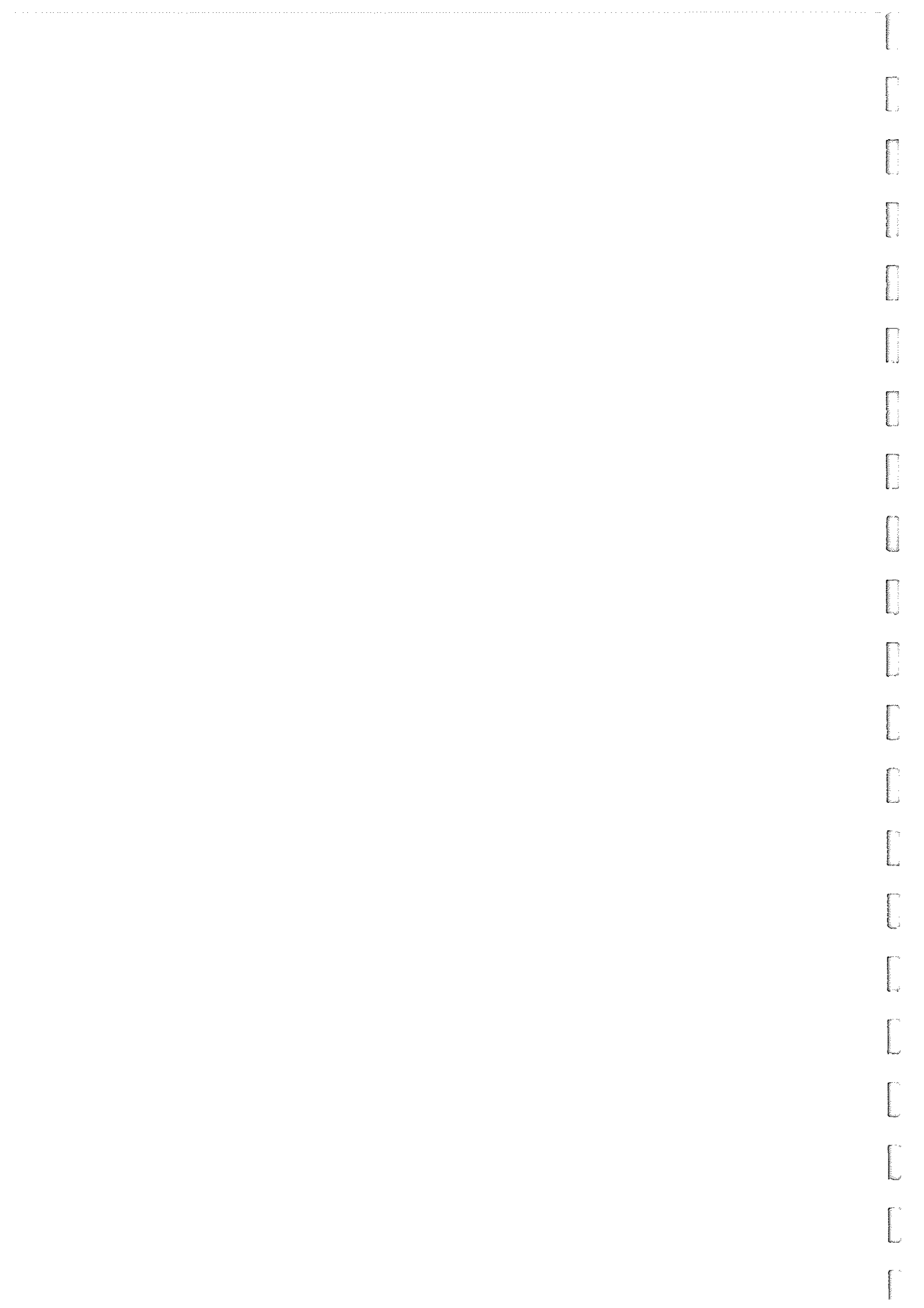

pieczęć Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii

Roczne zestawienie z postępowania wyjaśniającego w przypadku otrzymania wyników niezgodnych w kierunku dioksyn, furanów, dl-PCB i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego na terenie danego województwa..... w danym roku.....

	Liczba i rodzaj próbek pobranych do ponownego badania, identyfikator próbki, data pobrania	Gatunek zwierzęcia lub nazwa materiału pobranego do badań	Laboratorium do którego skierowano próbki-data	Stwierdzono dodatni lub ujemny wynik badania (nr wyniku badania)-data	Wyniki dochodzenia (streszczyć krótko co ustalono w trakcie dochodzenia)	Podjęte decyzje (krótko napisać czego dotyczyły uwzględniając ilości np.: produktów lub sztuk zatrzymanych)	Liczba i gatunek zwierząt, ilość i rodzaj produktów poch. zw. zatrzymanych w wyniku dochodzenia	Ilość i rodzaj produktu zużytego	Ilość i gatunek zwierząt, a także elementów zwierzęcych poddanych utylizacji	Naruszenie prawa	Czy gospodarstwo zostało objęte kontrolą wzmocnioną? Odp. TAK/NIE Jeśli TAK to dalsze informacje należy podać w zał. 8
L.p											
1											
2											
3											
4											
5											

podpis i pieczęć Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

pieczęć Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii

Gospodarstwa podejrzane. Roczne zestawienie z realizacji planu w kierunku dioksyn, furanów, dl-PCB i niedioksynopodobnych PCB u zwierząt i produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego na terenie danego województwa ..... w danym roku.....

Lp.	Gospodarstwo podejrzane (adres, dane personalne właściciela)	Uwagi! Proszę wpisać jakiego przypadku dotyczy	Gatunek zwierzęcia lub nazwa materiału pobranego do badań	Rodzaj pobranych tkanek (materiału) do badań , identyfikator próbki	Liczba pobranych próbek	Laboratorium do którego skierowano próbki- data	Stwierdzono dodatni/ujemny wynik badania (nr wyniku badania)- data	Wyniki dochodzenia (streszczyć krótko co ustalono w trakcie dochodzenia)	Podjęte decyzje (krótko napisać czego dotyczyły uwzględniając ilości np.:produktów lub szluk zairzymanych)	Liczba i gatunek zwierząt/ ilość i rodzaj produktów poch. zw. zairzymanych w wyniku dochodzenia	Ilość i rodzaj produktu zutilizowanego	Ilość i gatunek zwierząt, a także elementów zwierzęcych poddanych utilizacji	Naruszanie prawa
1													
2													
3													
4													
5													

podpis i pieczęć Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

